

Ủy Ban Nãc Traùch Vieäc Traù Löông Công Bằng

TRAÙ LÖÔNG CÔNG BÀÈNG

Mieâu taù Khaùì quaùt daønh cho Nhaân vieân

Traù löông công bằng laø gì?

TRAÙ LÖÔNG CÔNG BÀÈNG laø söï traù löông ngang nhau cho công vieäc laøm nhö nhau. Mực ñích của **Luaät Traù Löông Công Bằng (Pay Equity Act)** laø nhaèm söûa laïi cho ñuùng söï kyø thò veà giöùì tính trong lòch söù của vieäc ñeàn buø hoaëc traù löông nhaân vieân cho caùc công vieäc laøm của phui nõõ tại Ontario. Luaät yeâu caàu caùc công vieäc laøm phaùì ñöõic ñaùng giàu vaø vieäc laøm maø phaàn lòn hoaëc theo truyeàn thoáng laø do phui nõõ ñaùng nhaän phaùì ñöõic so saùng vöùì công vieäc laøm maø phaàn lòn hoaëc theo truyeàn thoáng laø do ñaøn oàng ñaùng traùch. Neáu caùc công vieäc laøm laø **coù giàu trò töông ñöõng**, thì caùc công vieäc laøm của nõõ giöùì ít nhaát phaùì ñöõic traù löông gioáng nhö caùc công vieäc laøm của nam giöùì. Caùc công vieäc laøm của nõõ giöùì laø nhöõng công vieäc maø phaàn lòn hoaëc theo truyeàn thoáng laø do phui nõõ laøm, nhö quaùn thuù thö vieän, nhaân vieân giöõ treù hoaëc thö kyù. Caùc công vieäc laøm của nam giöùì laø nhöõng công vieäc maø phaàn lòn hoaëc theo truyeàn thoáng laø do ñaøn oàng laøm, nhö taøi xeá xe taùì, nhaân vieân cöùu hoùa, hay ngöõic laùì taøu.

Giàu trò của caùc công vieäc laøm ñöõic döïa treän caùc möùc kyø naêng, söï coá gaéng, traùch nhieäm vaø caùc ñieàu kieän lao ñöõng lieän quan ñeän söï thöïc hieän công vieäc laøm.

Luaät baùo hoä nhöõng ai?

Baïn thuoäc dieän ñöõic baùo hoä neáu baïn laøm vieäc cho baát kyø möät ngöõic chuù naøo của khu vöïc công laäp hay cho möät công ty coù 10 nhaân vieân hoaëc nhieäu hôn thuoäc khu vöïc tö nhaân tại Ontario.

- Caùc công nhaân vieân laøm vieäc toaøn thöøi gian laän baùn thöøi gian ñeäu ñöõic **baùo hoä**, bao goàm caùc nhaân vieân laøm vieäc treän cô söù theo muøa, vü. Tuy nhieän, caùc hoïc sinh chæ laøm vieäc trong thöøi gian heø, thì khoäng ñöõic baùo hoä.
- Baïn **khöõng ñöõic baùo hoä** neáu baïn laøm vieäc cho chính phui lieän bang hoaëc möät ngaøn kyø ngheä thuoäc quyèän haïn lieän bang nhö caùc ngaân haøng, caùc công ty haøng khoäng, böu chính, caùc ñaøi truyeàn hình vaø ñaøi phaùt thanh.
- Baïn **khöõng ñöõic baùo hoä** neáu baïn laøm vieäc cho möät công ty tö tại Ontario maø coù ít hôn 10 nhaân vieân keä töø ngaøy 1 thaùng Giêng, 1988. Nhöõng neáu caùc công ty naøy taêng tröõng leän ñeän 10 nhaân vieân hoaëc nhieäu hôn, thì hoïc phaùì thöïc hieän vieäc traù löông công bằng ngay laäp töùc.

Traù löông công bằng còu giòáng nhò laøm vieäc ngang nhau thì traù löông ngang nhau hay khôâng?

Khoâng. Laøm vieäc ngang nhau thì traù löông ngang nhau còu nghóa laø moät ngöôøi ñaøn oâng vaø moät ngöôøi phuï nõõ laøm moät công việc veà thöïc chaát giòáng nhau thì phaùï laõnh löông nhò nhau theo *Luaät veà caùc Tieâu Chuaån Lao Ñoäng (Employment Standards Act)*.

Traù löông công bằng so saùnh caùc công việc maø thöðøng laø do phuï nõõ laøm vôùi caùc công việc khác nhau maø thöðøng laø do ñaøn oâng laøm. Neáu giòu trò cuõa công việc laøm laø gaàn giòáng nhò nhau, thì caùc công việc cuõa nõõ giòu ít nhaát phaùï ñöðïc traù löông giòáng nhò caùc công việc cuõa nam giòu.

Laøm theá naøo maø caùc công việc khác nhau laïï còu giòu trò nhò nhau?

Caùc công việc laøm khác nhau ñöðï hoùï caùc möùc kyõ naêng, söï coá gaéng, vaø traùch nhieäm khác nhau vaø lieân quan ñeán caùc ñieàu kieän lao ñoäng khác nhau. Chuù nhaân cuõa baïn vaø nghieäp ñoaøn cuõa baïn, neáu còu, xaùc ñònh giòu trò chung cuõa moãi công việc laøm baèng caùch công laïï caùc giòu trò cuõa boán yeáu toá naøy.

Ví duï, công việc cuõa ngöôøi thö kyù còu theá ñöðï hoùï nhöõng möùc ñoä vaø loaïï coá gaéng theá löïc vaø còu nhöõng loaïï ñieàu kieän lao ñoäng khác hôn nhieàu so vôùi công việc laøm cuõa ngöôøi lao công (custodian). Cuõng còu theá còu nhöõng möùc vaø loaïï traùch nhieäm khác nhau, söï coá gaéng veà tinh thaàn vaø kyõ naêng cho hai loaïï công việc laøm. Tuy nhieän, giòu trò chung cuõa taát caù boán yeáu toá cuõa công việc cuõa ngöôøi thö kyù còu theá baèng hoaëc cao hôn so vôùi công việc cuõa ngöôøi lao công khi caùc công việc laøm ñöðïc xem xeùt vaø ñaùnh giòu vôùi moät heä thöáng so saùnh trung hoøa veà giòu tính. Neáu caùc công việc laøm còu giòu trò ngang nhau, luaät yeäu caàu công việc laøm cuõa ngöôøi phuï nõõ ít nhaát laø phaùï ñöðïc traù löông nhò nhau.

Caùc công việc laøm cuõa ngöôøi phuï nõõ ñaõ bò ñaùnh giòu trò thaáp nhò theá naøo?

Theo lòch söù xaõ hoäi chuùng ta ñaõ boù qua caùc khía caïnh cuõa công việc chuù yeäu do phuï nõõ ñaùnh nhaân. Khi thöïc hieän công việc traù löông ngang bằng, caùc chuù nhaân, caùc nghieäp ñoaøn vaø caùc công nhân vieân phaùï mieäu taù toaøn boà vaø ñaùnh giòu taát caù caùc khía caïnh cuõa caùc công việc laøm cuõa nam giòu laãn nõõ giòu ñeá còu theá ñaùnh giòu chuùng vaø ñeá traù löông. Moät soá caùc ví duï trong quaù khöu laø:

- Caùc chuù nhaân còu theá ñaõ boù qua caùc kyõ naêng thao taùc baèng tay caàn còu cuõa moät ngöôøi ñieàu haøn maùy xöù lyù vaên baùn trong khi công nhân vaø coi troïng caùc kyõ naêng tay chaân trong công việc cuõa ngöôøi thö söõa chöõa maùy.
- Caùc chuù nhaân còu theá ñaõ khôâng coi troïng söï coá gaéng cuõa caùc y taù trong việc naâng nhaéc caùc beänh nhaân, hoaëc cuõa nhöõng nhaân vieân giòõ treù naâng ñöð caùc treù em, nhöng laïï coi troïng việc naâng, khiêng caùc ñoä vaät naèng cuõa nhöõng ngöôøi thö trên công tröðøng xaây ðöng hay trong kho chöõa haøng.
- Traùch nhieäm chaêm söc caùc treù em cuõa nhöõng nhaân vieân giòõ treù còu theá ñaõ khôâng ñöðïc coi troïng ñuùng möùc, trong khi traùch nhieäm veà trang thieát bò; veà taøi chaùnh hoaëc caùc taøi nguyêän vaät chaát khác laïï ñöðïc coi troïng vaø traù löông cao hôn.

Chòuc danh công viăc cương còu theă ñũa ñẻán viăc giău ñẻnh sai laĩc về giău trò công viăc laøm. Danh hieău "Giăum Ñoăc" nghe còu vều quan trửĩng hủn công viăc củũa "Trửĩ Lyủ Hảnh Chảủnh". Tuy ñẻn, sủĩ ñảủnh giău công viăc laøm sẽ chửũng minh cho thaỷ roổ laø cằc công viăc còu cưởng mỏt, hay khằc mỏuc ñỏả trằch ñẻĩm, kyổ ñẻng, sủĩ cỏả gẻng vằ cằc ñẻũu kẻĩn lao ñẻĩng.

Chuủ ñẻn củũa toải thỏĩc hieănh viăc trằu lỏĩng công bằng ñỏ theă ñỏ?

Cằc công viăc ñỏĩc ñỏũm thỏnh tỏĩng loảĩ. Cằc loảĩ viăc laøm bao gỏm ñỏĩĩng công viăc vủi ñỏĩĩng boản phảĩn vằ trằch ñẻĩm tỏĩng tỏĩ ñỏ ñỏu vằ ñỏĩĩc trằu lỏĩng giỏĩng ñỏu. Cằc loảĩ công viăc ñỏy ñỏĩĩc xằc ñẻnh laø công viăc đảnh cho phủĩ ñỏ, cho ñỏĩn oảĩg hoảc phi giỏũi tẻĩ. Loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi laø mỏt viăc laøm mỏt ít ñỏĩt 60% laø do phủĩ ñỏ ñỏũm ñỏĩn. Mỏt loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi laø mỏt viăc laøm mỏt ít ñỏĩt 70% laø do ñỏĩn oảĩg ñỏũm trằch. Trong lỏch sủũ, vai trỏ vằ ñỏĩĩng khỏũn mỏũ baỏt đĩ baỏt ñỏch về giỏũi tẻĩ ñẻĩn ñỏĩn công viăc cương còu theă cằn ñỏĩĩc xẻũ ñẻĩn khi quyẻt ñẻnh ñẻĩng mỏt viăc laøm laø thỏũc loảĩ công viăc củũa ñỏ ñỏũu.

Sỏ ñỏũ tieỏn hỏnh thu thỏp thỏĩng tin về cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ ñỏũu. Mỏt hẻ ñỏĩng so sỏĩnh công viăc sủũ đửĩng cằc thỏĩng tin còu ñỏĩĩc về viăc laøm ñẻ ñỏĩnh giăũ mỏĩ loảĩ công viăc đỏĩa trẻĩn boảĩn yẻũu toỏ ñỏ ñỏũu phỏũp qui ñẻnh – kyổ ñẻng, sủĩ cỏả gẻng, trằch ñẻĩm vằ cằc ñẻũu kẻĩn lao ñẻĩng. Mỏt khi tỏt cằ cằc loảĩ công viăc ñỏ ñỏĩĩc ñỏũnh giăũ, cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi sẽ ñỏĩĩc ñẻĩn so sỏĩnh vủi cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ ñỏũu.

NEỎ BỎĨN LAỔ MỎT CÔNG ÑỎĨN VIỂN, VIỂC TRằU LỎĨNG CÔNG BằNG LAỔ QUYỂN HỏĨN CỦũa BỎĨN

Còu bả cằch chuủ ñẻn bỏĩn còu theă thỏĩc hieănh ñỏĩĩng sủĩ so sỏĩnh về viăc trằu lỏĩng công bằng:

- Phỏĩng phỏũp so sỏĩnh giỏĩũ công viăc vủi công viăc** so sỏĩnh mỏt cằch trỏĩc tieỏp cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi vủi cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ ñỏũu trong cưởng mỏt toỏ chỏũc ñẻ ñỏũu xằc ñẻnh laø giău trò củũa chửũng ñỏĩng bằng ñỏu hay còu theă so sỏĩnh ñỏĩĩc. *Neỏ cằc viăc laøm so sỏĩnh ñỏĩĩc, thì loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi ít ñỏĩt phỏũ ñỏĩĩc trằu lỏĩng ñẻĩũ ñỏ củũa ñỏ ñỏũu.*
- Phỏĩng phỏũp so sỏĩnh giău trò theo tẻ leỏ** so sỏĩnh mỏt cằch giỏũn tieỏp cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi vủi cằc loảĩ công viăc tieỏu bẻũu củũa ñỏ ñỏũu trong cưởng mỏt toỏ chỏũc (thỏĩĩng ñỏĩĩc đửĩng khi khỏĩng theă tieỏn hỏnh cằc bẻĩn phỏũp so sỏĩnh trỏĩc tieỏp). *Theo phỏĩng phỏũp ñỏy, loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi bẻt buỏc phỏũ còu cưởng mỏĩ quan hẻ giỏĩũ giău trò vằ lỏĩng bỏĩng ñỏ ñỏũm cằc loảĩ công viăc tieỏu bẻũu củũa ñỏ ñỏũu giỏũi.*
- Phỏĩng phỏũp so sỏĩnh bằng cằch ủy ñẻĩm CH/E** ñỏĩĩc đửĩng bủi cằc cỏ quan thỏũc khu vỏĩc công ñỏ khỏĩng theă thỏĩc hieănh viăc trằu lỏĩng công bằng bằng cằch sủũ đửĩng cằc phỏĩng phỏũp so sỏĩnh công viăc vủi công viăc hay so sỏĩnh theo tẻ leỏ, ñỏĩ vằo ñỏy 1 thỏĩng Bỏũy ñẻĩm 1993 cỏĩn còu ñỏĩn viẻn vằ laø ñỏ còu leỏĩn phỏũi xẻũ laỏĩ củũa viẻn chỏũc thỏũc Ủy Bỏn Ñẻĩc Trằch Viăc Trằu Lỏĩng Công Bằng (Pay Equity Commission). *Phỏĩng phỏũp ñỏy cho phẻũp mỏt toỏ chỏũc so sỏĩnh ñỏĩĩng loảĩ công viăc khỏĩng so sỏĩnh ñỏĩĩc củũa ñỏ giỏũi vủi mỏt ñỏũm cằc loảĩ công viăc củũa ñỏ giỏũi ñỏ ñỏĩĩc thỏĩc hieănh viăc trằu lỏĩng công bằng trong mỏt cỏ quan thỏũc khu vỏĩc công khằc hieănh ñẻĩng cằp cằc ñỏch vủi tỏĩng tỏĩ.*

Khi nào thì chủ nhân của tôi phải thực hiện việc trả lương công bằng?

Theo luật nền tảng của các chủ nhân nào phải hoàn tất việc trả lương công bằng hoặc nào thành lập các hệ thống trả lương cụ thể nên việc trả lương công bằng trong nội bộ. Nếu bạn nghĩ rằng có thể thực hiện nhiều ngày theo những quy định, hãy liên lạc với Ủy Ban Trả Lương Công Bằng (Pay Equity Commission).

Trong trường hợp chủ nhân tôi chờ thành lập hoặc duy trì việc trả lương công bằng cho công việc của tôi thì sao?

Nếu bạn không nên đi làm ngoài giờ:

Nghiệp vụ ngoài giờ yêu cầu phải thông báo việc trả lương công bằng với chủ nhân của bạn.

Nếu bạn không có nghiệp vụ ngoài giờ:

Chủ nhân của bạn biết hoặc phải chứng minh với bạn rằng việc trả lương công bằng nào không thực hiện tại mức của bạn. Bạn có thể hỏi chủ nhân của bạn về vấn đề trả lương công bằng từ bây giờ hoặc bắt đầu lúc nào sau này. Nếu bạn không hài lòng về việc trả lương công bằng chờ không thực hiện, bạn có thể nộp đơn khiếu nại với Ủy Ban.

Việc gì tiếp theo sau khi tôi trả lương công bằng nào không thực hiện?

Luật quy định chủ nhân của bạn phải duy trì các hình thức nền tảng lương bổng của việc trả lương công bằng sao cho những thành quả này không thực hiện trong việc trả lương công bằng theo thời gian không bỏ mất dần đi.

Chủ nhân của tôi có bao giờ biết việc tôi khiếu nại với Ủy Ban hay không?

Nếu bạn khiếu nại với Ủy Ban, chủ nhân sẽ không nên biết tên của bạn hay biết rằng bạn nào khiếu nại trừ phi bạn thông báo cho phép tiết lộ. Bạn cũng có thể nộp đơn khiếu nại thay mặt cho mình nếu khiếu nại với Ủy Ban. Tập thể nhân viên có thể nộp đơn khiếu nại chung.

Ñeá bieát theâm chi tieát hay ñeá ñoõic giuùp ñoõ toái phaûi lieân laïc taïi ñâu?

Chuùng toái coù maët ñeá giuùp. Chuùng toái coù theá giaûi ñaùp caùc thaéc maéc cuûa baïn qua e-mail taïi ñòa chæ <mailto:pecinfo@ontario.ca> hoaëc qua ñieän thoáïi ôû soá (416) 314-1896, hay soá mieãn phí 1-800-387-8813. Chuùng toái coù saùn caùc taøi lieäu in vaø caùc buoái hoái thaûo chuyeân ñeá mieãn phí. Haõy yeâu caàu coù caùc taøi lieäu in hay caùc buoái hoái thaûo chuyeân ñeá naøy baèng caùch lieân laïc vôùi chuùng toái qua ñòa chæ thõ ñieän töû <mailto:pecseminars@ontario.ca> hoaëc qua trang lieân maïng cuûa chuùng toái taïi www.payequity.gov.on.ca

Moïi thoâng tin giao tieáp ñeàu ñoõic giõõ kín.

UÛy Ban Ñaëc Traùch Vieäc Traû Lôõng Coâng Baèng (The Pay Equity Commission)

Tôø taøi lieäu naøy chæ nhaèm muïc ñích cung caáp thoâng tin, vaø khoâng coù duïng yù haïn cheá caùc Vieân Chõuc Taùi Xeùt (Review Officers) hoaëc UÛy Ban Xeùt Xõu Caùc Vaán Ñeá Traû Lôõng Coâng Baèng (Pay Equity Hearings) trong vieäc quyeaát ñoõnh phaân xõu nhõõng vaán ñeá cuûa hoï. Xin tham khaùu *Luaät Traû Lôõng Coâng Baèng (Pay Equity Act)* ñeá hieáu, bieát töõõng taän, chính xaùc.

ISBN: 0-7794-9655-8